

CRIST JACENT

AGAPIT VALLMITJANA I

BARBANY (1832 - 1905)

1872

Escultura / Terracota

21,5 x 88 x 31 cm

MFM 1269

Signatura: "A. Vallmitjana", a la part central de la base.

Sala 28

El Crist jacent és l'obra mestra d'Agapit Vallmitjana, culminació de la seva carrera i punt de partida del seu èxit a nivell peninsular i, fins i tot, internacional. La versió en matèria definitiva – marbre- del Crist fou premiat a les exposicions de Belles Arts de Viena el 1873 i a la de Madrid el 1876, moment en el qual fou adquirit per l'Estat i passà, més tard, a integrar les col·leccions del Museu Modern de la capital espanyola. El marbre, de dimensions naturals i actualment propietat del Museo del Prado, deriva directament d'un dels models en terracota de l'obra que es troben al Museu Frederic Marès, el MFM 1751. Al Museu se'n conserven tres versions més, dues en terracota (MFM 1269, 1750) i una en escaiola pintada (MFM 3153), a banda de la que féu Venanci Vallmitjana, germà d'Agapit, també en terracota (MFM 3870).

Són poques les divergències formals que separen les versions del Crist jacent que formen part de la col·lecció del Museu, i aquestes radiquen principalment en la disposició de la draperia que embolcalla el cos de Jesús. En el cas de la MFM 1269 i 3153, li cobreix de l'espatlla esquerra als peus, tot deixant al descobert únicament una part del tors i el braç dret. L'existència d'aquestes obres permet il·lustrar el procés creatiu del Crist, i expliquen com Vallmitjana alliberà progressivament la figura de la vestimenta. Això no obstant, és precisament la túnica del Crist un dels elements que més destaquen en l'obra. El procediment de representar l'anatomia sota de la indumentària, coneguda com a tècnica dels draps molls, permet a Vallmitjana demostrar la seva destresa en la plasmació dels volums i la morfologia del cos.

És molt probable que el primer esbós d'aquesta obra es gestés entorn de 1869. Precisament d'aquest any és un altre exemplar en terracota del Crist, al fons del Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC 011566-000).

Les diverses variants del Crist jacent destil·len la influència de la iconografia típica de les representacions del Crist al Barroc castellà, amb el seu dramatisme i pathos marcats. En aquest sentit, els paral·lelismes amb la producció d'imatgers com Gregorio Fernández (1576-1636) són evidents. Això no obstant, malgrat la seva intensitat emocional, les obres de Vallmitjana palesen una serenitat i un equilibri vinculats amb el llenguatge neoclàssic, que es fan més evidents en la seva versió en marbre. Tot sembla indicar que el model que posà per a la creació d'aquesta obra fou el pintor Eduardo Rosales (Madrid, 1836-1873), amic d'Agapit Vallmitjana. En efecte, el perfil de Rosales, marcat per la tuberculosi que patia des de ben jove, s'acosta al físic del Crist, tal com el definí l'escultor català.

L'obra serví d'inspiració per a diversos projectes que l'escultor desenvolupà més endavant en la seva carrera.

La dècada de 1870 fou testimoni de la proliferació de reproduccions en terracota del Crist jacent, en petites dimensions, una pràctica de caràcter comercial que assegurava, de retruc, la difusió del model i el reconeixement públic del seu autor. Tot i no haver nascut com a escultura de saló, les reproduccions d'aquesta peça gaudiren de bona acollida, en un moment especialment interessant pel que fa al debat art-indústria a la Catalunya de finals del segle XIX.

©Foto: Guillem F-H